

FINANCIERING



Zeewolde

Inleiding

De paragraaf Financiering gaat over de manier waarop gemeente Zeewolde haar activiteiten en projecten financiert en haar liquiditeiten beheert.

Ambitie

Gemeente Zeewolde streeft naar regie op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten resulterend in een optimale financiering (op korte en lange termijn) in geldstromen. Daarbij wordt geopereerd binnen de wettelijke en gemeentelijke vastgestelde kaders. Om de treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt financieel risicomijdend uitgevoerd. Gemeente Zeewolde geeft, waar het kan, invulling aan duurzaam (ethisch) bankieren. Op het gebied van reputatie en imago stelt gemeente Zeewolde eisen aan de organisaties en instellingen waarmee het zaken doet. Gemeente Zeewolde stelt bij de treasuryfunctie bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Doelstellingen

De doelstellingen van gemeente Zeewolde op het gebied van treasury luiden: regie hebben op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten, duurzaam toegang hebben tot de financiële markten, tijdig kunnen beschikken over voldoende financieringsmiddelen, beheersen van risico's, streven naar rente-optimalisatie en beperken van verwerkingskosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

Regelgeving

De Wet Financiering Decentrale Overheden is kaderstellend voor de treasuryfunctie van gemeenten. Gemeenten worden verplicht tot een transparant en inzichtelijk lokaal treasurybeleid en -beheer. Het actuele beleidskader voor de gemeentelijke financiering is het op 23 februari 2023 door de raad vastgestelde Treasurystatuut gemeente Zeewolde 2023.

Ontwikkelingen

Marktontwikkelingen

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Deze ontwikkelingen, die van buiten komen, kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de Bank Nederlandse Gemeenten, het Schatkistbankieren en enkele andere banken.

De ECB heeft met een aantal renteaanpassingen de rente begin juni 2025 verlaagd tot 2%. De verwachting is dat de ECB met nog een aantal aanpassingen de rente eind 2025 verlaagd heeft tot 1,5%. De prognose voor 2026 is dat de rente stabiel zal blijven op 1,5%.

Renteontwikkelingen

Aantrekken geld

Waar de langlopende rente de afgelopen jaren meebewoog met de ECB rente, lijkt dat nu niet meer het geval. De marktrente reageert nu meer op geopolitieke ontwikkelingen zoals de aankondiging van de Europese Commissie dat de EU-landen de uitgaven voor defensie met zeker € 800 miljard moeten verhogen. Waar de ECB-rente nog een dalend verloop laat zien, blijft de marktrente vrij stabiel. De kapitaalrente wordt daarnaast ook sterk beïnvloed door economische groei, inflatie en monetair beleid.

De renteontwikkelingen worden bepaald op basis van langlopende leningen met een looptijd van 20 jaar. Voor 2026 en verder wordt een rentepercentage verwacht van 3,50%.

Beleggen in Schatkist

De rentepercentages voor het schatkistbankieren bevinden zich ongeveer op hetzelfde niveau als de ECB-rente. Voor de lopende rekening in de Schatkist wordt een gemiddelde renteopbrengst verwacht van 1,5% in 2026. Vanaf 2026 wordt ook een gemiddelde renteopbrengst van 1,5% verwacht.

Liquiditeit

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Daarnaast mogen alleen leningen verstrekt worden aan medeoverheden. Het bedrag, dat gemeente Zeewolde zelf mag aanhouden op haar eigen bankrekeningen, is maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren.

Het Rijk heeft voor het buiten de Schatkist aan te houden liquide middelen een normpercentage ingesteld van 2% van het totaal van de begrote lasten vóór bestemming.

Gemeente Zeewolde heeft op de lopende rekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) een plafond ingesteld van € 400.000,-. Aan het eind van elke dag wordt het saldo boven dit plafond automatisch afgeroomd naar de Schatkist. Wekelijks wordt aan de hand van de betalingen die gedaan moeten worden, ingeschat welk bedrag van de Schatkist teruggestort moet worden op de lopende rekening bij de BNG.

In de onderstaande tabel wordt het drempelbedrag voor Zeewolde per begrotingsjaar weergegeven.

Drempelbedrag Schatkistbankieren (bedragen x € 1.000,-)				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Grondslag voor de norm:	95.566	97.367	93.919	93.996
totaal van de begrote lasten op jaarbasis				
<i>Drempelbedrag Zeewolde:</i>				
In procenten	2,0	2,0	2,0	2,0
In €	1.911	1.947	1.878	1.880

Financieringspositie

De liquiditeitspositie van gemeente Zeewolde is gunstig. Zoals uit de tabel blijkt heeft gemeente Zeewolde op basis van vastgesteld beleid een financieringsoverschot. De verwachting is dat deze door inkomsten uit de grondexploitatie de komende jaren nog verder zal toenemen. Gemeente Zeewolde behoeft daarom geen leningen aan te trekken.

Tabel Financieringspositie (bedragen x € 1.000,-)				
Ultimo boekjaar	2026	2027	2028	2029
Financieringsbehoefte				
Boekwaarde vaste activa	85.448	92.575	94.210	90.985
Vorraden, waaronder bouwgronden in exploitatie	8.592	11.724	-15.006	-21.931
Vorderingen	14.891	14.891	14.891	14.891
Totaal Financieringsbehoefte	108.931	119.190	94.095	83.945
Financieringsmiddelen				
Reserves	118.512	115.319	115.039	113.106
Voorzieningen	11.073	11.006	11.177	11.528
Waarborgsommen en aangegane langlopende leningen	1.027	1.027	1.027	1.027
Totaal Financieringsmiddelen	130.612	127.352	127.243	125.661
Financieringsoverschot	21.679	8.163	33.147	41.718
Financiering				
Liquide middelen	456	456	456	456
Schatkist	22.973	9.457	34.441	43.012
Geïnduceerd vermogen (crediteuren + overlopende passiva - overlopende activa)	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
Totaal Financiering	21.679	8.163	33.147	41.718

Financieringsbehoefte korte en lange termijn

Bij het opstellen van de liquiditeitsprognose daarentegen wordt ook rekening gehouden met ontwikkelingen die zich nog in de initiatieffase bevinden. Over deze ontwikkelingen heeft de raad nog geen besluit genomen. De impact van deze ontwikkelingen op de liquiditeit wordt wel meegenomen in de berekeningen. De financieringspositie in de liquiditeitsprognose wijkt daarom af van bovenstaande tabel. De liquiditeitsprognose wordt periodiek opgesteld, waardoor actueel inzicht verkregen wordt in de financieringspositie van gemeente Zeewolde voor de komende jaren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de meest actuele grondexploitaties, het MeerjarenInvesteringsPlan en ontwikkelingen in de initiatieffase. Op basis van de liquiditeitsprognose en de renteontwikkelingen wordt de strategie bepaald. Zoals hiervoor al opgemerkt is de liquiditeitspositie gunstig.

Liquiditeitsplanning (bedragen x € 1.000,-)					
Ultimo boekjaar	2025	2026	2027	2028	2029
Beginstand liquiditeit 1-1		27.465	21.555	13.454	10.435
Liquiditeit opnamedatum 01-07-2025	42.082				
Algemene Dienst	-13.809	-18.709	-12.185	-2.687	-1.312
Grondexploitatie	-809	14.798	4.084	-332	1.774
Aflossingen langlopende leningen	0	-2.000	0	0	0
Eindstand liquiditeit 31-12	27.465	21.555	13.454	10.435	10.896
Mogelijk aan te trekking leningen	0	0	0	0	0
Eindstand liquiditeit 31-12	27.465	21.555	13.454	10.435	10.896

Risico's

Koersrisico

De doelstelling van het koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. In het Treasurystatuut 2023 is dit risico op uitzettingen beperkt door uitsluitend schatkistbankieren en onderhandse leningen te hanteren. Tegelijkertijd worden valutarisico's uitgesloten door alleen financieringen en uitzettingen aan te gaan in euro's.

Kredietrisico

Deelnemingen

Deelnemingen worden alleen aangegaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak, passend binnen het gemeentelijk beleid. Gemeente Zeewolde bezit vanuit de publieke taak in enkele ondernemingen aandelen, waaronder Alliander, Vitens, de BNG en HVC.

Verstrekte leningen

Hierbij gaat om startersleningen, duurzaamheidsleningen en een verstrekte lening aan netbeheerder Alliander. Deze laatste lening kan door Alliander alleen onder strikte voorwaarden worden omgezet in gewone aandelen (deelneming).

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen via directe borgstelling of via achtervang plaatsvinden. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling en hiermee ook het risico wordt gedeeld. In dat geval is het netto geborgde bedrag, dus het werkelijke procentuele deel waarover gemeente Zeewolde risico loopt, lager dan de restant hoofdsom van de gewaarborgde leningen. Gemeente Zeewolde kent alleen directe garant- en borgstellingen.

Debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, wordt een actief invorderingsbeleid gevoerd. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen. De inbaarheid van de debiteuren wordt continu nauwlettend gemonitord.

Intern liquiditeitenrisico

De doelstelling van het intern liquiditeitenbeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en MeerjarenInvesteringsPlanning waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. Gemeente Zeewolde beperkt haar interne liquiditeitenrisico door haar financieringsactiviteiten te baseren op een actuele liquiditeitsplanning in meerjarenperspectief.

Renterisico

Renterisico over de vlottende schuld

Kasgeldlimiet

De rentepercentages voor kortlopende financiering (looptijd < 1 jaar) kunnen sterk fluctueren, waardoor ook de rentelasten sterk meebewegen. Daarom heeft het Rijk met betrekking tot het financieren met kortlopende middelen wettelijke voorschriften vastgesteld. De maximale gemiddelde omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen en schulden in rekening courant mogen aangaan, wordt bepaald door de kasgeldlimiet.

Deze limiet wordt volgens de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari.

Als onderdeel van de treasuryfunctie wordt de afweging kort- of langlopend financieren gemaakt op basis van de actuele liquiditeitsplanning. Als de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido heeft de provincie een toezichhoudende rol.

Gemeente Zeewolde maakt door het structurele financieringsoverschot geen gebruik van kasgeldfaciliteiten.

	Kasgeldlimiet (bedragen x € 1000,-)			
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Omvang begroting per 1 januari	95.566	97.367	93.919	93.996
<i>(1) Toegestane kasgeldlimiet</i>				
<i>In procenten</i>	8,5	8,5	8,5	8,5
<i>In €</i>	8.123	8.276	7.983	7.990

Renterisico over de vaste schuld

Renterisiconorm

In de Wet Fido is ook voor langlopende financieringen (looptijd langer dan 1 jaar) een norm gesteld om in meerjarenperspectief een stabiele rentelast in de begroting te bewerkstelligen. Hierbij geldt een limiet van maximaal 20% per jaar over het begrotingstotaal. Met de berekening van de renterisiconorm wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel risico de gemeente in elk jaar loopt ten aanzien van de rentelast van dat jaar. Simpel gezegd worden de aflossingen en de renteherzieningen gerelateerd aan het begrotingstotaal (na wijzigingen). Hierdoor is het renterisico direct gerelateerd aan het budgettaire risico. Hoe meer de aflossing van de schuld in tijd gespreid wordt, hoe minder gevoelig de begroting is voor renteschokken bij herfinanciering. Evenals bij de kasgeldlimiet heeft de provincie in het kader van de Wet Fido ook hier een toezichhoudende rol. De toetsing vindt plaats via de paragraaf Financiering in de begroting (vooraf) en de jaarstukken (achteraf). Deze norm bepaalt bij de treasuryfunctie naast onder andere rentepercentages mede de looptijd van nieuw af te sluiten leningen.

Door de positieve financieringspositie is de renterisiconorm voor gemeente Zeewolde niet relevant. Gemeente Zeewolde heeft één langlopende lening en deze is in 2026 volledig afgelost. Structureel heeft gemeente Zeewolde een financieringsoverschot.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Grondslag voor de norm:	95.566	97.367	93.919	93.996
totaal van de begrote lasten op jaarbasis				
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido</i>	19.113	19.473	18.784	18.799
20% van de begrote lasten op jaarbasis				
Renteherzieningen	-	-	-	-
Aflossingen	2.000	-	-	-
<i>Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)</i>	2.000	-	-	-
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm</i>	17.113	19.473	18.784	18.799
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja

Opgenomen langlopende geldleningen

De portefeuille van langlopende geldleningen bevat één lening. Deze lineaire lening is eind 2026 afgelost. Het is niet te verwachten dat op korte termijn nieuwe langlopende leningen afgesloten worden.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)				
Geldverstrekker	bedrag	bedrag	rente-	einddatum
	1-1-2026	31-12-2026	percentage	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2.000	0	-0,40%	31-3-2026
Totaal	2.000	0		

Rente

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de Commissie BBV de aanbeveling gedaan het renteschema op te nemen om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x € 1,-)		2026
		begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		0
Externe rentebaten		-369.700
Totaal door te rekenen externe rente		-369.700
De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/-	0
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-2.000
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/-	0
	+	
Saldo door te rekenen externe rente		-367.700
Rente over het eigen vermogen	+/-	0
	+	
Rente over de voorzieningen	+/-	0
	+	
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-367.700
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		0
Renteresultaat op taakveld treasury		-367.700

-/- = voordeel

Projectfinanciering

Gemeente Zeewolde heeft voor de grondexploitatie als projectfinanciering een lening afgesloten met een negatief rentepercentage, waardoor de gemeente rente ontvangt over de lening. Deze rente komt ten gunste van de grondexploitatie.

Rente-omslagpercentage

De notitie rente 2023 van de Commissie BBV schrijft voor hoe gemeenten de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslag-percentage dient door alle gemeenten op een éénduidige wijze berekend te worden, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. Gemeente Zeewolde heeft een renteopbrengst over 2026. Daarom wordt geen rente-omslagpercentage berekend en vindt geen rentetoerekening plaats aan de vaste activa.

Samenvatting

Effectindicatoren financiering

De liquiditeitspositie van gemeente Zeewolde is dermate gunstig dat er sprake is een financieringsoverschot. Door het liquiditeitsoverschot blijft gemeente Zeewolde ruim onder de gestelde rentenormen. Door de gestegen rente op de geldmarkten realiseert gemeente Zeewolde de komende jaren een renteopbrengst. Het risicoprofiel van gemeente Zeewolde op het gebied van financiering is laag.

Effectindicatoren (bedragen x € 1.000,-)				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Renterisiconorm:				
Wettelijke norm	20%	20%	20%	20%
Percentage Zeewolde	2%	0%	0%	0%
Kasgeldlimiet:				
Wettelijke norm	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Percentage Zeewolde	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
Wettelijke norm	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Percentage Zeewolde	N.B.	N.B.	N.B.	N.B.
Financieringspositie:				
Financierings-overschot / -tekort	21.679	8.163	33.147	41.718

